

Wegwijzer

vrijetijdsparticipatie

Colofon

Deze brochure is een uitgave van:

Gemeente Assenede - Dienst Vrije Tijd,

met medewerking van Welzijnsschakel Groot-Assenede, Wijkcentrum de Kring, Groep Intro, Démos, Jeugdwerk voor Allen, Netwerk tvan verenigingen waar armen het woord nemen en de Vlaamse Sportfederatie.

Tekst: dienst Vrije Tijd, Marlies Goethals

Ontwerp: dienst Vrije Tijd, Sofie Van Waes

Deze brochure werd uitgegeven n.a.v.

de infoavond vrijetijdsparticipatie op 03.12.2015

v.u. Ph. De Coninck, Dorp 69-71, 9968 Bassevelde

Inleiding

Cultuur, sport en jeugdwerk zijn niet direct zaken die met thema's als armoede of maatschappelijke kwetsbaarheid worden geassocieerd. Maar elke vereniging wordt er wel eens mee geconfronteerd: toekomstige leden die vol enthousiasme komen proberen maar op het moment van inschrijving afhaken, leden die enkel naar de basisactiviteiten komen maar niet deelnemen aan activiteiten op verplaatsing of activiteiten waar een extra deelnameprijs aan vast hangt, leden die nooit te zien zijn op het jaarlijks eetfestijn of die niet mee kunnen op kamp. Ook al lijkt het niet altijd zo, armoede of financiële problemen kunnen hiervan aan de basis liggen.

De vraag stelt zich: kunnen we als vrijetijdsaanbieder niets doen? Natuurlijk wel, en dan gaat het niet alleen over financiële afspraken. Want armoede of financiële problemen brengen veel meer drempels met zich mee dan enkel die financiële drempel.

Aan de hand van deze publicatie willen wij verenigingen die zich willen openstellen om een werking te realiseren waar iedereen zich welkom voelt een duwtje in de rug geven.

We hebben een aantal praktische tips gebundeld waarmee u concreet aan de slag kunt. Niet als antwoord op de vele vragen maar eerder als inspiratie tijdens een zoektocht stelden we deze brochure samen.

Over armoede en drempels

Het ervaren van drempels is persoons- en situatiegebonden. Niet iedereen ervaart alle drempels, of ervaart meerdere drempels op hetzelfde moment. Het wegwerken van drempels is dan ook maatwerk en gebeurt in dialoog met de betrokkenen.

Vooraleer dit kan is het nodig om een basiskennis te verwerven over mogelijke drempels en ze dan te leren herkennen. Blijf hier ook bewust van het feit dat armoede zich niet altijd expliciet toont en dat er verschillende vormen van armoede bestaan. Zo ervaren 'nieuwe armen', mensen die door uiteenlopende gebeurtenissen in hun leven met armoede geconfronteerd worden, vrije tijd vaak anders dan bv. generatie-armen, die zijn opgegroeid in een kansarme context en dit meedragen in hun verdere leven.

Interesse in vrijetijdsactiviteiten vergt een zekere voorkennis. Niet iedereen heeft deze kennis meegekregen van thuis uit waardoor er vaak weerstand is: 'dat is niets voor ons', 'dat interesseert mij niet'.

Aansluitend hebben mensen vaak te kampen met een frustratie- of schaamtegevoel rond het omgaan met deze nieuwe wereld. Mensen zoeken uit wat hun interesseert, wat ze mooi vinden, wat ze graag doen maar weten vaak niet hoe ze een keuze moeten maken, wie ze moeten aanspreken, wat ze moeten aandoen, wanneer er luid gelachen of geapplaudiseerd mag worden.

- ☺ Zorg ervoor dat mensen duidelijk weten bij wie ze terecht kunnen voor informatie, een vaste contactpersoon of aanspreekpunt.
- ☺ Zorg voor duidelijke en laagdrempelige informatie vooraf. Wat kan je verwachten? Hoe ziet de activiteit eruit? Is er aangepaste kledij nodig?
- ☺ Pols achteraf hoe toekomstige leden de activiteit ervaren hebben. Neem hun tips mee en toon betrokkenheid zonder opdringerig te zijn.

Alleen op stap gaan is voor de meeste mensen een drempel, we trekken er graag op uit met vrienden of familie. Voor mensen in armoede is dat niet anders. Alleen is hun netwerk vaak beperkt en bestaat het meestal uit personen in een gelijkaardige situatie of uit professionele instanties. Iemand vinden om een avondje uit te gaan is daardoor geen evidentie. Participeren aan cultuur, sport of jeugdactiviteiten zijn net het ideaal middel om dit netwerk te vergroten maar vaak komen ze hier niet toe.

Een beperkt netwerk brengt ook een bijkomend probleem met zich mee: opvang. Ouders kunnen vaak niet beroepen op hun beperkte informeel netwerk maar laten ook niet makkelijk buitenstaanders toe. Naast het feit dat het niet evident is om de kinderen uit handen te geven zijn opvanginitiatieven vaak te duur of te weinig flexibel.

- ☺ Werk samen! Sla de handen in elkaar en bedenk een originele mix-activiteit: cultuur én jeugd of sport: waarom niet? Je leert elkaars leden kennen en verruimd daardoor misschien het interessegebied van de deelnemers. Denk ook eens aan een sociale organisatie als partner voor zo'n activiteit. Welzijnsschakel in Groot-Assenede is daar voor de perfecte partner! Meer weten over hun werking? Neem een kijkje in het hoofdstuk 'Uw partners in drempelverlaging'.
- ☺ Voor de sport- en socio-culturele verenigingen: bied ook familie-activiteiten aan waarop kinderen welkom zijn of voorzie zelf kinderopvang ter plaatse.
- ☺ Al eens gedacht aan een peter/meter-systeem voor alle nieuwe leden? Op deze manier heeft iedereen een aanspreekpunt en wordt het gevoel van alleen op een activiteit te zijn meteen weggewerkt!

Het is niet altijd evident om de weg te vinden in de overvloed aan folders, nieuwsbrieven of informatiekranen, websites, ... Niet iedereen beschikt over internet, iets waar veel organisatoren niet meer bij stilstaan in dit digitale tijdperk.

De informatie die beschikbaar is, is ook niet altijd even duidelijk of is soms moeilijk te begrijpen. Daarenboven ontbreekt vaak praktische informatie die nodig is om de activiteit te kunnen inplannen: hoe lang duurt een activiteit, hoe bereikbaar is de locatie?

- ☺ Laat eens een folder of promotiemateriaal nalezen door mensen die niets van de activiteit afweten of door mensen uit armoede of armoedeorganisaties.
- ☺ Ga je programma zelf voorstellen op school, bij andere verenigingen of bv. in het sociaal restaurant van het OCMW.
- ☺ Benoem evidenties: Wie biedt wat aan? Waarom? Wanneer? Tot hoe lang? Waar je moet je zijn? Wordt er samen afgesproken? Hoeveel kost het? Wordt er nog iets gedronken achteraf?

Ondanks het feit dat vrijetijdsactiviteiten als zeer waardevol worden ervaren is het niet voor iedereen evident zich hiervoor te engageren. Wie persoonlijke problemen heeft raakt soms moeilijk los van zijn zorgen of wordt, meer dan anderen, geconfronteerd met onverwachte gebeurtenissen waardoor het inplannen van vrijetijdsactiviteiten moeilijk wordt.

- ☺ Wees flexibel: laat mensen op voorhand inschrijven, maar houd rekening met laste minute inschrijvingen en afvallers.
- ☺ Een warm welkom, ook de keer nadat iemand afgezegd heeft, en begrip voor de situatie zijn belangrijk om mensen steeds opnieuw kansen te bieden om deel te nemen.
- ☺ Bel de mensen op als ze afwezig blijven en ga in dialoog!

Niet iedereen heeft een auto ter beschikking, en dan nog: een auto rijdt met brandstof en dat kost geld. De afstanden in onze regio zijn soms moeilijk te overbruggen per fiets of te voet waardoor veel mensen afhankelijk worden van openbaar vervoer. Dit wil zeggen: plannen, rekening houden met de dienstregelingen en zorgen dat je de laatste bus naar huis niet mist.

- ☞ Geef duidelijk aan hoe lang een activiteit duurt en hoe je met het openbaar vervoer ter plaats kunt geraken.
- ☞ Respecteer de timing van je activiteit. Zo komen mensen die op het openbaar vervoer aangewezen zijn niet in de problemen door het eventueel uitlopen van de activiteit.
- ☞ Moedig leden aan om te carpoolen of organiseer zelf een carpooling bij een uitstap met verplaatsing. Spreek op voorhand duidelijk af waar en om hoe laat er afgesproken wordt, of er een vergadering voorzien wordt voor de chauffeurs en waar de deelnemers na afloop van de activiteit worden afgezet.

De financiële drempel is de meest evidente drempel als we denken aan participatie van mensen in armoede. Er is de kostprijs van de activiteit maar denk er ook aan dat er naast het inschrijvings- of toegangsgeld nog de kosten van het vervoer, een drankje in de pauze, de oppas,... zijn.

- ☺ Geef duidelijk aan of je werkt met kortingssystemen en hoe dat precies in z'n werk gaat: is er leeftijds-korting of voorzien jullie korting voor meerdere deelnames per gezin? Bieden jullie de mogelijkheid om lidgeld af te betalen of om bv. aan kampsparen te doen? Vermeld dit dan duidelijk in jullie communicatie!
- ☺ Hebben jullie een tweedehandsaanbod met verenigingskledij? Maak duidelijk over welke prijzen het gaat, hoe je kan bestellen, of er mogelijkheid is tot passen,...
- ☺ Naast eigen korting is er ook mogelijkheid om mensen te verwijzen naar 'Het reglement vrijetijdsparticipatie – 80/20 regeling' van het gemeentebestuur. Meer hierover vind je in het hoofdstuk 'Uw partners in drempelverlaging'.

Aan de slag?

Ben je als vereniging bereid om je huidige gewoontes in vraag te stellen en te kijken hoe jullie eventuele drempels kunnen verlagen?

Benader je leden dan vooral als mensen met hun eigen bagage en verhaal, schenk voldoende aandacht aan de interacties tussen mensen en kijk naar problemen als uitdagingen die zich stellen, negeer ze niet. Stel vragen als je merkt dat iemand altijd te laat is, het lidgeld niet kan betalen of nooit mee kan op verplaatsing. Probeer de beweegredenen van je leden te begrijpen zonder er een waardeoordeel aan te koppelen en zoek samen naar alternatieven.

Participatie bevorderen en drempels wegwerken veronderstellen geen grote acties of veranderingen. Kleine aanpassingen kunnen de toegankelijkheid van jouw vereniging al vergroten. Zo kunnen jullie een vrijetijdsaanbieder zijn waar iedereen zich welkom voelt, wat de sfeer en uitstraling van de vereniging natuurlijk enkel ten goede komt.

- ☺ Wil je meer inzicht verwerven in dit thema en met je vereniging concreet aan de slag? Dan kan je steeds een vorming aanvragen bij specifieke vormingsorganisaties als Groep INTRO. Of je kan aan de slag met de doosjes met 'Er op Uit-tips', te verkrijgen bij dienst Vrije Tijd.

Uw partners in drempelverlaging

1. Dienst Vrije Tijd & het reglement vrijetijdsparticipatie

De gemeentelijke dienst Vrije Tijd organiseert zelf laagdrempelige activiteiten waar iedereen kan aan deelnemen. Er wordt actief nagedacht over drempelverlaging en het organiseren van toegankelijke activiteiten voor mensen met een verhoogde maatschappelijke kwetsbaarheid, mensen met een beperking of mensen met een andere culturele achtergrond.

Het Lokaal Netwerk Vrijetijdsparticipatie Assenede wordt aangestuurd door een medewerker van de dienst Vrije Tijd. Samen met de schepen van welzijn, een vertegenwoordiger van de sociale dienst van het OCMW en een vertegenwoordiger van Welzijnsschakel Groot-Assenede wordt actief nagedacht over vrijetijdsparticipatie in Assenede.

Het reglement vrijetijdsparticipatie – 80/20 regeling werd uitgewerkt door het Lokaal Netwerk en wordt opgevolgd door een medewerker van dienst Vrije Tijd. Het reglement biedt een tussenkomst van 80% in de kostprijs van vrijetijdsactiviteiten (jeugd, sport en cultuur) voor personen die het financieel moeilijk hebben.

Een aanvraag dient schriftelijk gedaan te worden. Aanvraagformulieren zijn terug te vinden op onze website of te verkrijgen bij de dienst Vrije Tijd. Er kan ook steeds ondersteuning geboden worden bij het invullen van het aanvraagformulier.

Concreet

Kent u iemand die vragen heeft over het reglement vrijetijdsparticipatie of wil u zelf meer weten? Is uw vereniging op zoek naar knowhow rond het uitwerken van laagdrempelige activiteit? Contacteer onze dienst Vrije Tijd voor begeleiding op maat!

Contactgegevens

Sportstraat 2a, 9960 Assenede (Bibliotheek)

Tel. 09 218 78 95 - vrijetijd@assenede.be

<https://www.facebook.com/dienstvrijetijdassenede>

www.assenede.be

Een welzijnsschakel is een groep vrijwilligers die op zoek gaat naar sporen van armoede en sociale uitsluiting in hun eigen buurt. Ze trachten op verschillende wijzen, samen met de mensen te komen tot een verbetering van hun levenssituatie. Ze zoeken naar vormen van begeleiding, trachten het isolement te doorbreken maar bieden soms ook zeer concrete ondersteuning als vervoer, voorzien van kledij. Daarnaast tracht WZS ook structureel armoede aan te pakken. Zo zijn zij lid van het Lokaal Netwerk voor Vrijtijdsparticipatie in Assenede en hebben zij een nauw contact met de basisscholen.

De doelgroep van WZS zijn vnl. 'nieuwe armen'. Mensen die omwille van uiteenlopende redenen in financiële moeilijkheden zijn geraakt en die begeleid worden door het OCMW of door een andere instantie. Elk gezin dat gekend is bij Welzijnsschakel Groot-Assenede krijgt een vaste contactpersoon. Deze persoon gaat op regelmatige basis langs, verwijst door waar nodig en probeert in crisissituaties kort op de bal te spelen.

Concreet

Zijn er leden binnen uw organisatie die geholpen zouden zijn met de ondersteuning van Welzijnsschakel Groot-Assenede? Verwijs hen door!

Contactgegevens

welzijnsschakels
ELKE SCHAKEL TELT

Tony en Kathy De Boos - de Meester
Westakkerstraat 10a, 9968 Oosteeklo
Tel. 0497 695 240 - 09 373 56 63
kathy.de.meester@gmail.com - tony.de.boos@gmail.com

Wijkcentrum De Kring is een vereniging waar armen het woord nemen. Het is een sociale organisatie waar iedereen welkom is maar waar er extra aandacht is voor mensen die het moeilijk hebben. Met een toegankelijke dienstverlening worden mensen ondersteund in hun basisnoden. De Kring brengt mensen bijeen via verschillende activiteiten en werkgroepen. Door ontmoeting willen zij het netwerk van mensen in armoede vergroten.

Wijkcentrum De Kring heeft een ruim aanbod aan activiteiten. Van 0 tot 99 jaar, voor iedereen is er wel iets te beleven. Er zijn activiteiten en diensten voor kinderen, jongeren, volwassenen en gezinnen. Daarnaast bieden ze vormingen en rondleidingen aan. Iedereen is welkom.

De meeste activiteiten zijn gratis. Als er inschrijvingsgeld moet betaald worden, is het steeds mogelijk de KomUitPas te gebruiken.

Concreet

Verenigingen die vragen hebben over drempels naar vrije tijd kunnen contact opnemen met Wijkcentrum De Kring.

Je kan als vereniging Wijkcentrum De Kring ook mee helpen bekend maken bij jullie (kwetsbaar) publiek, zodat zij op die manier nieuwe mensen bereiken.

Contactgegevens

Zuidmoerstraat 136/8, 9900 Eeklo

Tel. 09 378 61 69 - joke@wijkcentrumdekring.be

www.facebook.com/wijkcentrumdekring

www.wijkcentrumdekring.be

Groep INTRO vzw is al jaren actief in het aanbieden van vorming in de vrije tijd voor maatschappelijk kwetsbare jongeren. Groep INTRO heeft diverse werkvormen voor jongeren uit de jeugdzorg en anderstalige nieuwkomers.

In Eeklo slaagden zij er in duurzame samenwerkingen op te bouwen met de jeugddienst, het jeugdhuis en Wijkcentrum De Kring. Zo organiseren zij het Praatcafé: een aanbod op donderdagavond in het jeugdhuis waarbij via maandthema's drempelverlagend gewerkt wordt naar de Eeklose jongeren die nu de weg naar reguliere vrije tijd moeilijk vinden. Ook Street Action, het oprichten van een minivoetbalploeg met jongeren uit Eeklo, kan een groot succes genoemd worden.

Concreet

Groep INTRO deelt zijn expertise graag met andere organisaties en verenigingen die op zoek zijn naar hoe ze maatschappelijk kwetsbare jongeren kunnen bereiken in hun werking.

Groep INTRO biedt een kadervorming voor verenigingen aan waarbij ze een aanbod op maat uitwerken. Deze werkvorm wordt ondersteund door de Provinciale werkgroep Jeugdwerk Voor Allen.

Contactgegevens

Groep INTRO vzw - regio Meetjesland-Deinze
Oostveldstraat 1, 9900 Eeklo
Tel. 0498 174 834 - 09 238 12 66
www.groepintro.be

Bronnen

1. Teksten

- (2015) Een open sportclub, Vlaamse Sportfederatie vzw - Dynamo Project
- Wij blijven niet in de kou staan. Mensen in armoede genieten van cultuur, sport en vrije tijd. Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

2. Cartoons

- Lectrr - Wij blijven niet in de kou staan. Mensen in armoede genieten van cultuur, sport en vrije tijd. Vlaams netwerk van verenigingen waar armen het woord nemen.

